

La séquia Monar ‘necessita’ un vigilant

Entitats de Salt i Girona defensen que hi hagi un guarda a les Deveses i a les hortes de Santa Eugènia de Ter

La figura faria d'interlocutor entre hortolans i actuaria en els casos d'abocaments, festes o robatoris

“Aniria bé que hi hagués un vigilant ja sigui municipal o supramunicipal. Si la Girocleta arriba [aquest any] a Salt, també es podria compartir el vigilant.” Miquel Casals és el president de la comunitat de regants de la séquia Monar, constituïda el 2008. Sap quina és la problemàtica de les Deveses de Salt i de la séquia, amb freqüents fuites. Igual que altres agents que treballen a prop de la Monar (l'antic rec comtal), demanen que hi hagi (o hi torni a haver) un vigilant o un guarda rural.

L'àmbit natural que suposadament hauria de cobrir el vigilant és molt ampli. Amb dades del gener del 2024, a Salt hi ha 295 hectàrees a tocar de la séquia (236 de regadiu); a Girona n'hi ha 47 (43 de regadiu). La séquia fa sis quilòmetres, des de Bescanó fins a desembocar al riu Onyar, al barri del Mercadal de Girona. Fruit de la col·laboració dels regants i l'entitat Milfulles, a Salt ja hi ha una figura semblant a la de vigilant: és la del guarda aigües, exposa la cofundadora de l'associació, Pilar Martínez. Treballa 12 hores a la setmana i neix de la “necessitat” detectada juntament amb els regants. “Els potser ja tenen l'aigua resolta perquè alguns tenen pou o un sistema de rec o aigua recol·lectada, però hi ha altra gent que no”, destaca Martínez.

El president dels regants –una entitat amb 350 adherits entre Bescanó, Salt i Girona– destaca que des de l'any passat els propietaris paguen una quota. Així cobreixen el cànon que els cobra l'Agència Catalana de l'Aigua per obtenir cabal per al reg. El president també recorda que a Salt van ser víctimes d'un robatori a les Deveses, denunciat als Mossos, i que no n'han tingut una resposta aclaridora.

Des del 2023 ja han passat dos guarda aigües d'origen africà. El tercer és un jove català. “Acompanya i escolta” –assenyala Martínez– i afaforeix “el sentiment comunitari”. Martínez exposa que l'associació ha d'avançar els diners i, després d'haver concorregut al període de sol·licitud de subvencions, rep posteriorment l'ajut del consistori. Des del 2021, l'entitat ha recuperat la campanya de reg comunitari, que té lloc dos cops a l'any (al març i al juliol).

La regidora de Medi Ambient de Salt, Judit Dalmau (Junts), afirma que en les èpoques de més afluença de l'any a les Deveses també compten amb quatre persones que informen i fan de mediadores a l'hora de respectar el medi ambient. Exposa que recentment han localitzat un abocament incontrolat i que, “si hi ha necessitat”, els agents de la Policia Local disposen d'un dron a les Deveses. A prop de l'antiga granja Vidal i del Centre Naturalista, hi ha un rètol anunciant que el sector està videovigilat per un dron policial.

La moció del guardaEn el ple de desembre es va aprovar una moció presentada per Independents per Salt (IpS)-CUP en la qual es reclamava “la figura de guarda de les Deveses, figura medidora i facilitadora que assegurí que el pla especial [de les Deveses] tingui un bon compliment”. La moció fa esment que l'equip de govern, d'ERC i de Junts, hauria de fer complir el pla especial de les Deveses i l'ordenança de construccions i instal·lacions. En el text, IpS-CUP assenyala que de 650 hectàrees de Salt, 310 són del parc de les Deveses.

L'actual tècnic d'ús públic del parc dels Aiguamolls de l'Empordà, Ivan Bustamante, va ser tècnic de Medi

Ambient de l'Ajuntament de Salt entre el juliol del 2005 i l'abril del 2015. Afirmar que el cos de guarda rural ha evolucionat molt i que ara, entre altres tasques, poden "iniciar la tramitació d'una multa". Interrogat sobre si tindria sentit ara una figura semblant a les hortes de Santa Eugènia o a les Deveses de Salt, Bustamante assenyala que probablement haurien de ser dues persones, però que a l'hora de valorar el cost i el benefici, hi hauria "un estalvi de manteniment, podria haver-hi menys robatoris i menys disciplines urbanístiques", assenyala.

A la seu de l'Arxiu Municipal de Salt, a les Naus Guixeras, hi ha, entre d'altres, l'expedient 1.1 de l'any 1951 amb tota la documentació referida a la contractació "d'un guarda rural jurat". La figura contractada el 3 de novembre d'aquell any va ser Lluís Roura Xifra, que va haver de renunciar al càrrec de regidor quan va ser incorporat a la plantilla municipal i que al cap d'uns dies va sol·licitar la llicència per dur una arma en jornada laboral. "[...] Y considerando el suscrito que para el buen desempeño de su función le es del todo preciso el uso de arma de larga rayada", es pot llegir en un escrit del 17 de setembre del mateix any 1951.

A Salt el consistori també va contractar figures com ara les de vigilant nocturn de la població i de la casa consistorial (1964) o les de vigilant de l'escorxador públic via acord de ple (juny de 1892). Si fem el salt a Girona, el president de l'Associació d'Usuaris de les Hortes de Santa Eugènia de Ter, Matthias Hespe, també és partidari de la figura del vigilant. Caldria –diu– que fos una persona que es fes respectar i que "donés informació i idees per millorar el seu hort". Hespe, defensor de l'agricultura regenerativa, fa tallers de formació a la masia de Can Po Vell, que l'Ajuntament té llogada i que estudia si compra. Actualment per a les hortes l'Ajuntament hi té destinats, parcialment, una persona de la brigada de jardineria i, des de la plaça del Vi, un tècnic de l'àrea d'Acció Climàtica.

L'associació d'usuaris aplega uns 290 hortolans i, segons el seu president, és bàsic treballar en cultius més adaptats "al canvi climàtic, és a dir, que necessitin menys aigua". En contacte amb l'Ajuntament i l'entitat Milfulles, els usuaris de les hortes comunitàries de Girona –tot just una quarta part de tot l'àmbit–, es queixen que hi hagi grans parcel·les privades sense treballar ni cultivar. Per Hespe, tenint en compte que entre la Monar i el Ter no es pot construir, l'actual inactivitat constitueix un perill d'incendi. El president dels hortolans de Santa Eugènia també s'ha referit a comportaments incívics habituals, com ara les festes del cap de setmana. Un reglament a GironaEl regidor d'Acció Climàtica de Girona, Sergi Cot (Guanyem), assenyala que l'equip de govern, format per Guanyem, Junts i ERC, treballa en un reglament d'usos de les hortes de Santa Eugènia, que admet que s'ha endarrerit. L'ordenació permetria treballar en un programa a mitjà termini, dotar-lo de personal i "endreçar" l'espai. Ajudaria –diu– a regular les hortes comunitàries en altres punts de la ciutat, com ara el Pont Major o la Creueta.

L'Ajuntament també millora "els ulls de captació" –en paraules del regidor Cot– de la séquia Monar perquè l'aigua arribi a tots els recs, fins i tot els més llunyans al canal i que són a tocar del riu Ter. Pel tinent d'alcaldia Sergi Font (Guanyem), s'han millorat les quatre comportes, i això permetrà que l'aigua arribi als canals principals i als recs secundaris. Font també recorda millores del carril bici i l'ampliació de zones de descans.

Publicat a:
-Setmanari Girona 19-06-2026, Pàgina 12

Font del document:
<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2652425-la-sequia-monar-necessita-un-vigilant.html>